

Tampereen Uutiset

N:o 110 – 10.6.1899

Queenslandko suomalaisiksi siirtomaaksi?

Kaiku lehdestä on hra John Antell Oulusta kuuluttanut kehotuksen meikäläisille muuttamaan Austraaliaan Queensland nimiseen siirtomaahan, jonka ”hallituksen asiamiehenä Suomessa” hän sanoo olevansa. Kehumista ei puutu tuosta kehotuksesta. Queensland on muka ”nykyajan parhaimpia siirtomaita”; hedelmällistä maata on siellä saatavissa huokealla hinnalla ja työpalkat ovat melko korkeat. Päälle päätteeksi luvataan tuohon kultalaan ”vapaa matka”.

Helsingissä on kuulunut, että sielläkin wärwätään wäkeä Queenslandiin, wieläpä warsinainen ”Kalewan kansa” nimellinen siirtolaisyhdistys on saatu toimeen. Kirjeitä on sen ohesta lähetetty ympäri maata tunnetuille ja tuntemattomille, joitten osote on wain ollut tiedossa ja joilla on otaksuttu olevan halu polosesta pohjolaista poistua ja lähteä puulusikalla hopeaa wuolemaan maille wierahille. Olemme nähneet näitä kirjeitä kuwineen, karttoineen, yllytyksineen ja kummapa olisi, jos ei löytyisi sen werran onnenonkijoita, että saataisiin kokoon laiwan lastillinen ennen Kesäkuun 15 päiwää, jolloin ”laiwa lähtee Lontoosta”. Wähemmästä kehumisesta ovat ennen tuhannet ja kymmenet tuhannet typerät ihmiset pettyneet, katkerasti katuakseen kun oli katumus myöhäistä.

Queensland on siksi kaukainen maa, että Qvambo Afrikassa on wasta puolitiessä. Harwa suomalainen merimies on kuullut siitä puhutawankaan, yhä harwempi siellä käynyt. Mutta kuta oudompi maa, sitä wapaampaa alaa mielikuvitukselle ja luuloille.

Olemme koettaneet jonkinlasiakin tietoja hankkia tuosta wasta keksitystä onnelasta, sanoo Kaiku, joka sitten mainittua maata kuwailee seuraawin piirtein:

Queensland (lue: kwiinsländ) on Austraalian koillisessa nurkassa. Asukkaita on (wäestönlaskun mukaan w. 1891) lähemmäs 400,000 henkeä, kaikki Englannin alamaisia. Pääkaupunki, jossa asuu englantilainen kuwernööri ja jonkinlainen lainsäätävä parlamentti kokoontuu, on Brisbane. Asukkaitten päaelinkeino on karjanhoito. Maata wiljellään warsin wähä. Mineraalikaiwantoja, joista saadaan kultaa, hopeaa, tinaa, kiwihiliä

Queenslandko suomalaisiksi siirtomaaksi?

Raitu lehdesjā on hra John Antell Dulussa kuuluttanut kehotuksen meikäläisille muuttamaan Austraaliaan Queensland nimelliseen siirtomaahan, jonka „hallituksen asiamiehenä Suomessa” hän sanoo olevansa. Kehumisia ei puutu tuossa kehotuksessa. Queensland on muka „nyky-

ajan parhaimpia siirtomaita”; hedelmällistä maata on siellä saatavissa huokealla hinnalla ja työpalkat ovat melko korkeat. Päälle päätteeksi luvataan tuohon kultalaan „vapaa matka”.

y.m. on paljonlaisesti. Teollisuutta myöskin harjoitetaan jonkinlaista, kauppa ja laiwaliikettä.

Noita tietoja woipi saada mistä maantietees-tä hywänsä. Lisäksi on meillä ollut tilaisuus puhutella muuatta oululaista, joka wastikään on kotikaupungissaan käymässä, oltuaan lähemmäs parisenkymmentä wuotta juuri Queenslandissa, jonka oloja hän siis perinpohjin tuntee omain hawaintojensa nojalla. Päälliseksi hän on työmies, jotta osaa asiat arwostella työmiehen kannalta.

Suomalaisille sopiwin siirtomaa olisi kieltämättä maa semmoinen, jossa ilma ja maanlaatu olisi suunnille yhtäläinen kuin Suomessa. Waan Queensland ei ole Suomen kaltaista, ei ilman puolesta warsinkaan. Siellä on näet kahdeksan (8) kuukautta melkein yhtämittaista kuiwaa, n. s. kuiwa aika, jolloin maa on aiwan kuiwa kuin tuhka ikään. Pilwettömältä taiwaalta paistaa au-

rinko ja tuuli on saman suuntainen kaiken aikaa. Kuuma on siihen määrään ison osan vuotta, että puitten lehdet lakastuvat päiwäsydännä ja owat kerrassaan lerpallaan, wirkoen ja suorituen wasta illemmällä päiwän laskun jälkeän. Kyllä kai tosi on, että maata saapi huokeastakin hinnasta, paljo maata saapikin aiwan polkuhinnasta, mutta mitä kiwikolla tekee, jossa ei ole kuin kuiwaa poroa? Kowasti saa kuokalla lyödä, semmoisen maan pehmeäksi saadakseen, ja jos saakin pehmeäksi, kuiwaa se on sittenkin eikä muuksi muutu. Jywät, jotka porossa kaswaneesta wiljasta kootaan, owat mitättömän pieniä, huonosti palkiten wiljelijän waiwannäköä.

Kahdeksan kuukautisen kuiwan perästä, joka on yhtä pitkä ja hedelmätön kuin Suomessa talwi, tulee sitten kesä wihdoinkin sateineen. Mutta minkälainen kesä? Niin runsassateinen, että Suomessa ei ole aawistustakaan mokomasta weden paljoudesta. Kaikki wiljeliän waiwannäkö useinkin menee hukkaan yhtä sukkelaan kuin Suomessa hallayönä. Wilu ei ole haittana, mutta sitä suu-rempana wesi. Tulwa tempasee yks´ kaks´ mukanaan heinät, wiljat, myllyt, aitat, ladot, asunnot, wieläpä itse maankin. Hywä jos wiljeliä itse waimoneen lapsineen pääsee pakoon, pelastaen henkensä; tawarasta ei puhettakaan. Itse Queenslandin pääkaupunki Brisbane tuonnottain ankaran tulwan alaisena; wesi oli huoneitten kattojen tasalla paikotellen ja isoin osa kaupunkia häwisi kerrassaan.

On wiljawaakin maata tietysti jonkun werran; mutta hywin wäähä, moniaitten ojien warilla, lammikkojen rannoilla. Eikä ojia ja lammikkoja olekaan kuin Suomessa tuhatjärwisesä; päinwastoin niitä on suhteellisesti kowin harwassa ja kuiwan aikana ei niissä useimmissa ei wettä ensinkään. Kesällä, rankkasateitten aikana wain äkkiä täytywät wedellä, silloin häwitystä lewittäen rannoilleen. Tietystikin wilja kaswaa siinä missä wettä on, ojien partaalla, mutta sitä maata owat nykyiset asukkaat aikoja sitten ottaneet wiljelyksen alaiseksi ja se semmoinen maa on kowin kalliissa hinnassa. Osa on kiinalaisten hallussa, jotka pikkuisten ojien warrella ahkerasti wiljelewät pääkaalia, moiliaisia ja muita kaswitarhan tuotteita, ojista kantawat wettä, jolla kastelewat istukkaitaan. Toinen oja on maanwiljeliä-pohattain hallussa suunnattoman suurten karjain laitumina. Winosilmäisten kiinalaistenko kanssa, jotka tyytywät wähään ruokaan, suomalaiset siirtolaiset siis alkaisiwat kilpailia? Wai

lampaitten paimeniksiko ja keritsiöitsikö rupeaisivat, isoin herrain orjiksi?

Wiljelykseen kelpaawaa uutta maata on Queenslandissa aiwan wäähä, ja jos onkin jonkun werran, sen wiljelyksen alaiseksi saanti on kowin suuren woiman takana, johon yksityisten siirtolaisten woimat owat perin riittämättömät. Mene Suomen puukko tupessa ja kirwes olalla Australian synkkiin metsiin – ei tule mitään! Puut owat mahdottoman isoja, juuret sywässä ja lujassa. Tarwitaan kelpo koneita niitä irti kiskomaan, koneita jotka maksawat tuhansia markkoja. ”Korwen piruiksi” (Forest Devel) sanotaan kalliit juurten nostokoneet. Ennen kuin metsä on kaadettu, jotta wilja kaswaa, on kulunut wuosikausia. Työaseita tarwitaan kaikenlaisia, hewosia, ajokaluja; siihen ruoka lisäksi, waatteet, asunto. Kuka ne kaikki kulut suorittaa? Waltio-ko, joka wapaan matkan on kustantanut?

Ei liene siihen määrään suomalaisten hyötyä huolehtiwainen Queenslandinkaan hallitus, jos ”wapaan matkan” lupauksella siirtolaisia maahan houkutella koittaisikin, että päälliseksi työkalut ja ruuan hankkisi uutiswiljeliöille, jotta alkuun pääsisivät ja uutiswiljelyksen ensi waikeudet woittamaan auttaisiwat. Ennen kuin ensimmäinen uutinen on käteen käymässä, on wiljeliän warat ja woimat ehtineet loppua moneen kertaan. Elatukseen on pitkä taiwal. Ennen kurki kuolee kuin suo sulaa.

Ilmanalaa kehutaan erittäin terweelliseksi; tämä kiitos on kyllä paikallaan, kuiwiin kangaseli ylämaihin nähden. Mutta on toisia paikkoja, joissa paljo ihmisiä kuolee wilutautiin; niin on laita wesiperäisissä, likaisissa suo- eli rotkomaisissa (englannin kielessä Creek), joista sokuriruokojaja wiljellään muualta laiwanlastittain tuoduilla neekereillä. Mustaihoiset owat kuumaan ilmaan tottuneempia kuin pohjolasta tulleet euroopalaiset, mutta kuuma- eli wilutauti heikontaa kowasti heidänkin ruumiinwoimia ja kuolema korjaa useimmat – ennen kuin owat ehtineet ”wapaata matkaansa” kolmiwuotisella työllä korwata. Entäpä suomalaisia houkutellaankin juuri noihin epäterweellisiin sokuriwiljelysmaihin wapaan matkan hintaa orjantyöllä takaisin maksamaan; parempi katsoa kuin katua.

Päaelinkeinona ei ole Queenslandissa maanwiljelys, waan karjanhoito. Ruokawaroja näet paitsi lihaa, joka on huokeahintaista ja paljo tarjotaan kaupaksi, ei omasta maasta ole saatavissa suunnillekaan tarpeeksi asti; wiljaa, hedelmiä ja

muita kaswikunnan tuotteita tuodaan paljo muualta: Uudesta Zeelannista ja Tasmaniasta sekä Etelä-Austraaliasta. Ja kuitenkin ollaan niin tunnottomia, että Queenslandia kehutaan olletikin maanwiljeliöille muka sopiwaksi siirtomaaksi!

Jos maanwiljeliölle maksetaan korkea palkka, niin se tapahtuu warmaankin waan muutamiksi päiwiksi kiireimpänä aikana, ja aiwan tilapäisesti. Ilma ei ole, niin kuin jo olemme kertoneet, maanwiljelykselle ensinkään otollinen. Waan on wielä mainitsematon yksi syy, minkätähden maanwiljelys ei wetele-; on pitkät matkat maailman markkinoille, tuiki kalliit kulestuskustannukset. Rautateitä on jonkun werran, mutta kulestus niilläkin nostaa wiljan hinnan ennen kuin se on perillä ja rautatieasemillekin on taiwalta liiaksi niiltä paikoilta, missä maanwiljelys ehkä muuten kannattaisi.

Elantokustannukset eiwät ole hywinkään huokeat. Brisbanen kaupungissa esim. yksinäinen mies saa maksaa wiikossa asunnosta ja ruuasta noin 15 shillinkiä; waatteiden pesuun (kuumassa ilmassa, missä hikoilee runsaammasti, pitää muuttaa waatteitakin useammin) menee 2 eli 3 shillinkiä; tupakka maksaa tavalliselle tupakkamiehelle wiikossa noin 3 shillinkiä. Siinä on jo 20 shillinkiä eli suunnille 25 Suomenmarkkaa wiikossa. Entäs waatteet, joitten hintaa emme ole ottaneet lukuun. Ne owat arwaten yhtä kalliit eli kalliimmat kuin Suomessa.

Käsiyöläiset moniaat, ei kaikki, saawat hywänlaisia palkkoja. Mutta elatus on samassa suhteessa kalliimpi. Suutarityö ei kannata olla; sillä se tehdään isoissa työpaikoissa kalliilla koneilla, joita ei olisi Suomesta tulleella siirtolaisella waraa hankkia.

Metallikaiwantoja on Queenslandissa. Waan ne owat enimmäkseen äweriättien hallussa eikä työmiesten. Ja onnen kauppahan on kalliitten metallien hakeminen. Yksi sadan joukosta kukaties löytää kultasuonen, 99 näkewät turhaa waiwaa vuosikausia ja jääwät lopultakin tyhjin käsin.

Työlakot eiwät ole Queenslandissa outoja ensinkään. Tuonnottain oli meriwäen lakko, josta into tarttui muuhunkin työkansaan ja joka lopui niin, että lakkolaiset häwisiwät, waikka Englannista asti saivat kannatusta ja rahallista apua. Eikö tämäkin todista puolestaan, että työpalkat eiwät ole ylen korkeita Queenslandissa houkuttelukseen ketään jättämään tiettyä toimeentuloa isänmaassaan?

Entäpä onkin työwäen houkuttelemine

pohjolasta lähtenytkin halusta polkea työkan-

san palkkoja entistäänkin alemmas ja estää uusia työlakkoja.

Puolueita on Queenslandissa, työwäen puolue ja herrain puolue, jotka taistelewat wallasta. Paratiisin wiattomuudessa ei siis eletä sielläkään. Milloin mikin pankki joutuu johtajainsa keinotellun ja epärehellisyyden tähden konkurssiin ja sen kautta moni kansalainen, joka niihin on luottanut, wahinkoon.

Suomalaisia ei ole ennestään Brisbanen kaupungissa kuin toista kymmentä; useimmat lienevät aikoja sitten waihtaneet suomenkielen englanninkieleen ja muutenkin tawoiltaan meikäläisistä wieraantuneet. Lieneekö suomalaisia muualla Queenslandissa ketään. Outoihin oloihin ja outojen ihmisten pariin suomalainen siirtolainen siellä joutuisi.

Ystävänä, joka siirtolaissauwaan tarttua aiot, suloista Suomiäitiä hylätäksesi, waro ettei sinua pahasti petetä. Asiamiehet, jotka kehottelewat sinua lähtemään, eiwät edes itsekään kokemuksesta tunne kehumaansa siirtomaata; uskowat wain sokeasti ulkolaisten keinottelijain yksipuolisia kiitoksia. Maan hywät puolet kyllä muistetaan, huonot puolet jääwät mainitsematta. Näytetään ehkä todistuksia kyllä niiltä, jotka owat muka siirtomaasta hyötyneet, mutta niistä, jotka owat siellä kurjuutta ja nälkää kärsineet, ei puhuta mitään. Jää Suomeen; parempi pyy piwosta kuin kymmenen metsästä.

Uudenkaupungin Sanomat

N:o 89 – 1899

– **Australian Victoriasta** kirjoitetaan Syysk. 30 p. U. S:lle

Uuden Suomettaren 197 numerossa on kirjoitus ”Queenslandko suomalaisiksi siirtomaaksi”, joka mielestäni on tosi kuwaus sanotun maan ilman-alasta ja niistä waikeuksista, jotka siellä suomalaisia siirtolaisia odottawat. Ne Queenslandin poliitikot, jotka siirtolaisia houkuttelewat sinne Euroopasta, tietäwät kyllä, että maanwiljelys on melkein mahdoton köyhille siirtolaisille Queenslandissa. Huomiota ansaitsewa paikka tuossa U. S:n kirjoituksessa on se, missä mainitaan sokuriruokojenwiljelyksestä. Sanotaan: ”Entäpä suomalaisia houkuttellaankin juuri noihin epäterweellisiin sokuriwiljelysmaihin wa-

— **Austraalian Victoriasta**
 kirjoitetaan Syysk. 30 p. U. S:lle

Uuden Suomettaren 197 numerossa on kirjoitus „Queenslandko suomalaisiksi siirtomaaksi“, joka mielestäni on tosi kuvaus sanotun maan ilman-alasta ja niistä vaikeuksista, jotka siellä suomalaisia siirtolaisia odottavat. Ne Queenslandin poliitikot, jotka siirtolaisia houkuttelevat sinne Euroopasta, tietävät kyllä, että maanviljelys on melkein mahdoton köyhille siirtolaisille Queenslandissa. Huomiota ansaitseva paikka tuossa U. S:n kirjoituksessa on se, missä mainitaan sokuriruokojen viljelyksestä. Sanotaan: „Entäpä suomalaisia houkutellaankin juuri noihin epäterweellisiin sokuriviljelysmaihinkin vapaan matkan hintaa orjan työllä takaisin maksamaan“. Siinä juuri syy, miksi siirtolaisia houkuttelee Suomesta,

paan matkan hintaa orjan työllä takaisin maksamaan”. Siinä juuri syy, miksi siirtolaisia houkuttelee Suomesta, Skandinaaviasta, Italiasta ja muista Euroopan maista. Queenslandin hallitus kyllä tietää, ettei eurooppalaista työväkeä saada työskentelemään sokuriviljelysmaissa samasta palkasta ja samoilla ehdoilla kuin neekerit Tyynten valtameren saaristoissa. Mutta se pelkää, että kun Austraalian Yhdysvaltain (johon nyt Queenslandkin kuuluu) ensimmäinen parlamentti kokoontuu, tulee Queenslandin neekerityöväen kysymys nostettavaksi, sillä New-South-Wales, Victoria, South-Australia ja Tasmanian siirtomaat ankarasti vastustavat neekerien sekä kiinalaisen ja jaapanilaisen työväen tuottamista. Siinä syy, minkä tähden Queenslandin hallitus haluaa eurooppalaisia siirtolaisia. Queenslandin hallituksen sanomalehdet julkisesti sanovat, että Skandinaavian, Italian ja muut siirtolaiset halutaan neekerien sijaan sokuriviljelyksmailla. Olen itse nähnyt kaikki Austraalian siirtomaat ja olen Victorian siirtomaassa asunut 12 vuotta. Olen wakuutettu siitä, ettei Austraalian siirtomaissa ole sopivia paikkoja saatavana, mihin suurempi joukko suomalaisia voisi siirtyä ja menestyksel-

lä perustaa uutta kotoa. Hyvänlaatuista maata on hywin vähän, ja huononlaatuista maata ei maksa waiwaa ruweta wiljelemään. Warakkaille miehille, jotka haluavat siirtyä pois Suomesta, olisi täällä, erittäin Victoriassa tilaisuus ostaa mejeritaloja, waan siihen tarwitaan wähintään noin 15-20 tuhatta markkaa. Woin wienti Victorias-ta Englantiin on kaswanut suureksi. W. 1898-9 wiettiin täältä woita noin 20 miljoonan markan arwosta. Nisuwiljan kaswaminen ei ole niin hyödyllistä, sillä useasti kuivat kewät wahingoittawat wiljan ja koko wuoden työt menewät hukkaan.

Toiwottawa on, että Uusi Suometar ja muut Suomen sanomalehdet onnistuisiwat yrityksissään estää siirtolaisia lähtemästä Queenslandiin, lausuu kirjoittaja lopuksi.

Raahen Lehti

N:o 88 – 15.11.1899

– **Austraalian Victoriasta** kirjoitetaan U.S:relle
 Syysk. 30 p

Uuden Suomettaren 197 numerossa on kirjoitus „Queenslandko suomalaisiksi siirtomaaksi“, joka mielestäni on tosikuwaus sanotun maan ilman-alasta ja niistä vaikeuksista, jotka siellä suomalaisia siirtolaisia odottawat. Ne Queenslandin poliitikot, jotka siirtolaisia houkuttelewat sinne Euroopasta, tietävät kyllä, että maanviljelys on melkein mahdoton köyhille siirtolaisille Queenslandissa. Huomiota ansaitsewa paikka tuossa u. S:n kirjoituksessa on se, missä mainitaan sokuriruokojen wiljelyksestä. Sanotaan: „Entäpä suomalaisia houkutellaankin juuri noihin epäterweellisiin sokuriviljelysmaihinkin vapaan matkan hintaa orjan työllä takaisin maksamaan.“ Siinä juuri syy, miksi siirtolaisia houkuttelee Suomesta, Skandinaaviasta, Italiasta ja muista Euroopan maista. Queenslandin hallitus kyllä tietää, ettei eurooppalaista työväkeä saada työskentelemään sokuriviljelysmaissa samasta palkasta ja samoilla ehdoilla kuin neekerit Tyynten valtameren saaristoissa. Mutta se pelkää, että kun Austraalian Yhdysvaltain (johon nyt Queenslandkin kuuluu) ensimmäinen parlamentti kokoontuu, tulee Queenslandin neekerityöväen kysymys nostettavaksi, sillä New-South-Wales, Victoria, South-Australia ja Tasmanin siirtomaat ankarasti vastustawat neekerien sekä

kiinalaisen ja japanilaisen työväen tuottamista. Siinä syy, minkä tähden Queenslandin hallitus haluaa eurooppalaisia siirtolaisia. Queenslandin hallituksen sanomalehdet julkisesti sanovat, että Skandinaavian, Italian ja muut siirtolaiset halutaan neekerien sijaan sokuriwiljelysmaille. Olen itse nähnyt kaikki Austraalian siirtomaat ja olen Victorian siirtomaassa 12 vuotta. Olen wakuutettu siitä, ettei Austraalian siirtomaissa ole sopiwiä paikkoja saatawana, mihinkä suurempi joukko suomalaisia woisi siirtyä ja menestyksellä perustaa uutta kotoa. Hywänlaatuista maata on hywin wähän, ja huononlaatuista maata ei maksa waiwaa ruweta wiljelemään. Warakkaille miehille jotka haluawat siirtyä pois Suomesta, olisi täällä, erittäin Victoriasta tilaisuus ostaa meijeritaloja, waan siihen tarwitaan wähintäin noin 15-20 tuhatta markkaa. Woin wienti Victorias-ta Englantiin on kaswanut suuresti. W. 1898-9 wiettiin täältä woita noin 20 miljoonan markan arwosta. Nisuwiljan kaswaminen ei ole niin hyödyllistä, sillä useasti kuiwat kewäät wahingoitawat wiljan ja koko wuoden työt menewät hukkaan.

Toiwottawa on, että Uusi Suometar ja muut Suomen sanomalehdet onnistuisiwi yrityksi-sään estää siirtolaisia lähtemästä Queenslandiin.

Itä-Suomen Työmies

N:o 54 – 2.11.1900

– **Seikkailuistaan Kwiislannin matkalla** on yksi ja toinen täältä lähtenyt työmies kirjoittanut työtowereilleen. Niinpä kertoilee Asikkalasta kotoisin olewa F. Koskinen, joka Helsingissä oli rautatien konepajassa työssä ja joulun edellä lähti Kwiislantiin, matkoistaan ja kokemuksistaan.

Menomatka oli yleensä onnistunut hywin. Polaris-laiwassa oloa hän ei kehu, waikka se oli suomalainen laiwa. Sanoi siinä saadun olla ”kuin siat konnussa”. Mutta Lontoosta kuin pääsiwät Oropaan, luuliwat olewansa paratiisissa. ”kun kuninkaallisen musiikin soidessa” söiwät herroiksi ja makailiwi puhtailta, siisteillä makuusi-joilla. Tässä matkassa oli 18 suomalaista, joista 6 lasta.

Brisbanessa he saiwat oleskella siirtolaiskodissa, jossa muutamia suomalaisia jo oli kolme kuukautta hallituksen kustannuksella työtä odottellut. Kaikkiaan oli siellä silloin 40 suomalaista. Toiset käwiwät katselemassa itselleen talonpaikkoja, matkustellen wapaasti kaikilla waltion rautateillä, mutta Kwiislannista eiwät löytäneet muuta kuin santakaria. Näitä matkojaan warten saiwat siirtolaiskodista wielä ewäspussin selkäänsä.

Rautatietöissä – samoissa kuin Kurikka, waikka eri seuduilla, niin etteiwät tawanneet toisiaan – saiwat lopulta työtä kohtuullisesta palkasta. Kun miehilläämme ei enää ollut entisiä rahoja, annettiin heille alussa ruokatawaroita welaksi, mutta ne tahtoiwat tulla huonoja, kun kielen taitamattomuuden wuoksi eiwät osanneet tilauksia oikein tehdä. Toista kuukautta työssä oltuaan erosi Koskinen rautatietöistä, saatuaan 10 puntaa (noin 250 mkaa) säästetyksi yli elintarpeitten. Sitte hän oli työskennellyt eri paikoissa ja erilaisissa töissä, saaden yleensä hywiä palkkoja. Häntä oli onnistanut niin, ettei ole tarwinnut ollenkaan olla työttömänä. ”Mutta”, lisää hän, ”jos ei työtä saa, niin kyllä se on kurjaa; moni on täällä nähnyt kurjuuttakin. Maanwiljelys ei täällä käy laatuun, kun ei sada monena wuotena ollenkaan ja toisinaan taas sataa niin, että wie talotkin mennessään”.

Muuten tuntuu kirjoittaja olewan tyytywäinen sikäläisiin oloihin, ”waikka ihminen on kuin pieni lapsi tahi mykkä, kuin ei osaa puhua. Waikeata se on opetella uudestaan puhumaan.

— Austraalian Victoriasta kirjoitetaan U. S:lle Syysk. 30 p.

Uuden Suometaren 197 numerossa on kirjoitus „Queenslandko suomalaisiksi siirtomaaksi“, joka mielestäni on tositunnaus sanotun maan ilman-alasta ja niistä waikeuksista, jotka siellä suomalaisia siirtolaisia odottawat. Ne Queenslandin poliitikot, jotka siirtolaisia houuttelewat sinne Euroopasta, tietäwät kyllä, että maanwiljelys on melkein mahdoton köyhille siirtolaisille Queenslandissa. Huomiota ansaitsewa paikka tuossa U. S:n kirjoituksessa on se, missä mainitaan sokuriwuokojenwiljelyksestä. Sanotaan: „Entäpä suomalaisia houkutellaankin juuri noihin epäterweellisiin sokuriwiljelysmaitiin wapaan matkan hintaa orjan työllä takaisin maksamaan“.

Täytyy sormillaan näytellä, mitä tarwittee. Huwista silloin ei tiedä mitään. Mutta kun oppisi puhumaan, niin luulisin täällä olewan hywinkin hauskaa elää. Ainakin tulokset owat wähintäin puolta paremmat kuin siellä Suomessa. Jätkä-mieskin, vaikka ei tekisi työtä kuin 6 kuukautta ja toiset 6 kuukautta makaisi, woi säästää enemmän kuin Suomessa koko vuoden työstä. Eikä täällä tarwitse kumartaa möhömahoja. Herrat owat täällä kohteliaampia kuin työmiehet. Työwäenyhdistyksiin kuuluwia Suomessa tahdotaan wainota pois työpaikastaan, mutta täällä ei ollenkaan oteta työhön, jos ei kuulu yhdistyksiin. Jos työwäki täällä walwoisi etujaan niinkin paljon kuin se Suomessa jo koettaa walwoa, olisi koko hallitus työwäen käsissä, sillä täällä ei ole rahawallalla enempää sanomista kuin työntekijälläkään. Mies ja ääni, olipa rahapohatta tai kerjäläinen, ja kaikki pääsewät äänestämään”.

Täältä lähtenyt H. Kilpeläinen sitäwastoin on saanut kokea kowempaa. Lähteissään oli hän täällä Kansallis-Osakepankissa waihtanut rahansa Englannin punniksi, mutta wastawäitteestään huolimatta saanut enimmäen osan paperirahaksi waihdeettuna, selityksellä että paperi muka on samassa arwossa kuin kultakin. Brisbanen pankeista hän ei kuitenkaan saanut täyttä paperipunnista, joten hänelle siitä tuli parinkymmenen markan wahinko. Kilpeläisellä oli kuitenkin Suomesta lähteissä enemmänkin rahoja – monen vuoden – säästöjä, joitten säilyttämistä warten hän oli ankeriaan nahasta tehnyt pussin, leikillään kehuen sen olewan semmoisen, että sitä eiwät warkaat wie. Rauhassa se saikin kulkea Austraaliaan asti, mutta Sidneyn ja Brisbanen wälillä pussi sai jalat alleen eikä tullut enää entiselle omistajalleen, vaikka poliisiinkin kanssa haettiin. Siinä oli rahoja yli 600 mk.

Kwiislantiin houkuttelewia aikamiesten lewittämiä wihkosia sanoo Kilpeläinen walheelliseksi, mitä ilmanalaan, maanlaatuun ja miesten palkkoihin tulee. Työnsaanti on huonoa, palkat paljoa pienemmät kuin mitä kehuttiin. Kunnollinen wiljelysmaa on wallattu jo aikoja sitten, niin ettei sitä enää ollut saatawissa. Jällellä on wain wuorien wälisiä kuiluja, joita sadeaikana wuorilta tulwiwa wesi huuhtelee. Kun Kilpeläinen näitä ostettawia maita katseli, oli kuiwan aika niin että ainoastaan sywimmistä kuiluista sai wettä juodakseen, mutta puissa näkyi merk-

— **Selkailuistaan Kwiislannin matkalla** on yksi ja toinen täältä lähtenyt työmies firjoittanut työtowereilleen. Niinpä kertoilee Kwiitalasta toisiin olewa E. Koskinen, joka Helsingissä oli rautatien konepajasja työsja ja joulun edellä lähti Kwiislantiin, matkoistaan ja kokemuksistaan.

Menomatta oli yleensä onnistunut hywin. Polaris-laiwasia oloa hän ei tehä, vaikka se oli suomalainen lairta. Sanoi siinä saadun olla „kuin siat konnussa“. Mutta Lontoosta kuin pääsiwät Oroyaan, luuliwat olewanja paratiisissa, „kun tuninkaallisen musiikin joidessa“ söiwät herroiksi ja matailiwat puhtailla, siisteillä makuusijoilla. Tässä matkasja oli 18 suomalaista, joista 6 lasta.

kejä kolmen ja neljän sylen korkeudella sadeajan wesimäärästä.

Nyt pitäisi noitten asiamiesten yhtä innokkaasti puuhata niitten perheitten awustamiseksi pois Kwiinslannista, joita he sinne saiwat lähtemään, sillä nyt tulewat täyteen ne 12 kuukautta, mitkä heidän piti tämän maan rajain sisällä työskennellä wapaan tulomatkan saatuaan. Näitä onnettomia on nyt paljon niillä seuduilla, missä piti rieskaa ja hunajata wuotaman ja kultaa korjattaman taskuihin. Waikka heillä nyt olisikin wapaus lähteä maasta, niin mihinkäs menet ilman rahaa? Täytyy olla waan, vaikka kuolisi.

Kilpeläinen, joka matkusti omalla kustannuksellaan, on jo ollut 6 kuukautta Austraalias-ta poissa, Kanadassa Amerikassa kiwihiielikai-woksessa British Columbiassa. Siellä hän kertoo olewansa hywin tyytywäinen ja odottelee sinne myös Matti Kurikkaa, jonka tulosta jo on sikäläisissä sanomalehdissä ollut Suomen lehdistä otettuja iwallisia lausuntoja. Luulewat hänen tulewan Newyorkiin perustamaan uutta yhteiskuntaa!

Matti Kurikka kertoo kirjeessä ”Työmiehelle” lähteneensä syysk. puoliwälissä Brisbanesta J. Suomalaisen kanssa Kanadaan, josta hänelle oli lähetetty matkarahat. Myöskin Suomesta oli hänelle rahoja lähetetty.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin
sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu **Sanomalehdet** Pienpainatteet Aikakauslehdet Muut tietokannat ja verkkoaineistot

Pikahaku Hae

HISTORIALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu **Selailu** Haku Tarkennettu haku Artikkelihakemisto Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L